

PROVEG NEDERLAND
JAARVERSLAG
2019

JAARVERSLAG PROVEG NEDERLAND

In 2019 breidden we als ProVeg onze impact internationaal uit, waarbij onze VeggieChallenge de oceaan overstak naar onder meer de Verenigde Staten, Zuid-Afrika en Australië en er in samenwerking met ProVeg International voor het eerst een VeggieWorld plaatsvond in Shanghai.

In Nederland boekten we een aantal belangrijke successen waarmee we minder vlees eten makkelijk maakten, waaronder diverse samenwerkingen met producenten om hun producten te veganizeren, onze acties rondom de veggieburgerban en de werkelijke prijs van vlees. Ik heb er in dit verslag een aantal van op een rijtje gezet.

Dit jaar zagen we meer signalen dan ooit dat de wereld aan het veranderen is. De verkoop van vleesvervangers ging door het dak met een omzetgroei van 51%, terwijl de Albert Heijn-schappen donkergroen kleurden door de talloze 'vegan' bordjes.

Met de stikstofcrisis staat ons voedselsysteem op een kantelpunt. En de vele reacties op de uitzending van Arjen Lubach over slachterijen lieten zien: Nederlanders zijn misschien erg gehecht aan vlees, maar ze zijn niet gehecht aan slachthuizen. Dat geeft hoop. Het voedselsysteem is rijp voor transformatie, van dierlijk voedsel naar plantaardig. Steeds meer mensen ervaren dat ze alles wat ze aan vlees waarderen - de smaak, de voedingswaarde, de gerechten uit hun jeugd - ook kunnen krijgen zónder slachthuizen.

We kunnen het mogelijk maken dat er genoeg gezond en lekker eten is voor iedereen, in Nederland en daarbuiten, zonder dat daarvoor nog natuur moet worden verwoest of dieren hoeven worden gedood. En ik weet zeker dat als die wereld zonder slachthuizen er eenmaal is, mensen nooit meer terug willen.

Tegelijkertijd zien we dat de vele mensen die willen stoppen of minderen met het eten van vlees daar hulp bij nodig hebben. Ondanks dat een meerderheid van de Nederlanders zegt minder vlees te willen eten, zagen we dit jaar dat de vleesconsumptie in Nederland niet is gedaald. Geen wonder, want bijna overal waar je komt - in bedrijfskantines, restaurants, op scholen en stations - is vlees nog steeds de norm. En de vleesindustrie blijft zich verzetten tegen duurzame en diervriendelijke oplossingen, onder andere met een poging tot een verbod op het woord 'vegaburger'.

In dit jaarverslag delen we graag onze activiteiten en resultaten van 2019. Met grote dank aan iedereen die hieraan bijgedragen heeft.

Veerle Vrindts
Directeur ProVeg Nederland

INHOUDSOPGAVE

1. Onze activiteiten	4
1a. Voor de consument	4
1b. Stimuleren van de beschikbaarheid van plantaardige producten	5
1c. Beleidsbeïnvloeding	6
1d. Evenementen	7
1e. Internationaal	9
2. Vooruitblik 2020	12
3. Over ProVeg Nederland	13
3a. Missie, visie en strategie	13
3b. Organisatie, governance en medewerkers	13
3c. Maatschappelijk verantwoord ondernemen	16
3d. Risico's en risicobeheersing	16
3e. Interactie met belanghebbenden	17
4. Financieel	19
4.1 Financieel beleid	19
4.2 Financieel verslag	19
5. Jaarrekening	22
6. Begroting 2020	39

1. ONZE ACTIVITEITEN

ProVeg Nederland

1a. Voor de consument

We verviervoudigden het aantal deelnemers aan de *VeggieChallenge* door de campagne uit te breiden naar Zuid-Afrika, Groot-Brittannië, de Verenigde Staten, Canada, Nieuw-Zeeland en Australië. Al meer dan 120.000 mensen gingen wereldwijd de uitdaging aan.

We lanceerden de *VeggieChallenge App*. Met onder meer een boodschappenhulp en persoonlijke tips maken we het nog makkelijker én leuker om minder vlees te eten.

We begonnen een samenwerking met *Jong Leren Eten* om lessen over plantaardig eten naar mbo's en middelbare scholen te brengen.

Nederlandse Veggie Challenge gaat internationaal

Het online coachingsprogramma VeggieChallenge is nu wereldwijd toegankelijk. Met deze 30-dagen challenge hielp ProVeg in Nederland al meer dan 50.000 mensen om te minderen met vlees. Uit eigen onderzoek blijkt dat 89,9% van de mensen die aan het programma deelnamen ook na de 30 dagen blijvend minder vlees eten. ProVeg vindt de uitrol nodig om de problemen die samenhangen met een hoge vleesconsumptie wereldwijd aan te pakken.

VeggieChallenge naar Duitsland, Amerika en China

De VeggieChallenge is in de zomer van 2019 in het Engels gelanceerd. In juli 2019 waren er al 15.000 inschrijvingen uit Zuid-Afrika, UK, USA, Australië, Ierland, Canada en Nieuw Zeeland. Later deze zomer volgen ook versies voor de Spaanse, Duitse en Poolse taalgebieden en er zijn plannen voor een Chinese versie. ProVeg Nederland directeur en VeggieChallenge initiatiefneemster Veerle Vriendts: "De internationalisering van de VeggieChallenge is voor ons een logische volgende stap. Het voedselsysteem houdt niet op bij de Nederlandse grens. Als we de problemen die samenhangen met een hoge vleesconsumptie willen aanpakken, moeten we niet enkel naar Nederland kijken."

Motivatie alleen is niet voldoende

Het is algemeen bekend dat we met zijn allen moeten minderen met dierlijke eiwitten om bijvoorbeeld klimaatdoelen te bereiken en de zorgkosten te drukken. "Motivatie alleen is echter niet voldoende om ingesleten gedragingen aan te passen weten we uit onderzoek," aldus Vrindts. "Voor een dieetverandering hebben mensen naast motivatie ook de juiste vaardigheden en kennis nodig en moet hun omgeving hen die mogelijkheid bieden. Je kunt je indenken dat het makkelijker is om je dieet te veranderen als je familie en je vrienden je daarbij steunen. De VeggieChallenge geeft praktische tips en handvaten voor al deze factoren. Daarom werkt het zo goed."

De VeggieChallenge in de praktijk

Met het VeggieChallenge coachingsprogramma leren deelnemers in een maand tijd nieuwe eetgewoontes aan. Bij inschrijving kiezen mensen zelf hun uitdaging: van 1 dag geen vlees tot volledig plantaardig. Daarna gaan de deelnemers samen met hun persoonlijke VeggieChallenge coach 30 dagen lang op onderzoek uit, leren ze smaakvolle plantaardige recepten koken én krijgen ze shopping tips van ervaren vega's. Ook stellen ze al hun gezondheidsvragen rondom plantaardig eten gratis aan een diëtiste. De VeggieChallenge wordt kosteloos aangeboden zodat iedereen kan deelnemen ongeacht financiële middelen. In 2020 volgt ook een App en een grootschalige promotiecampagne.

1b. Stimulering van beschikbaarheid van plantaardige producten

We kregen HEMA zo ver om het ei en de roomboter uit hun appelkruimeltaart te halen, waardoor deze nu standaard vegan is. Dit brengt duizenden mensen in contact met veganistisch gebak, en spaart honderden dierenlevens per jaar!

We overtuigden Johma om hun eerste vegan salades te introduceren. De nieuwe appel-selderij salade bevat een speciaal hiervoor ontwikkelde ei-vrije dressing. In 2020 willen we dat Johma deze gaat gebruiken in al haar salades.

ProVeg en koekenbakkerij Donny Craves zijn een samenwerking aangegaan om de omslag te maken naar een volledig vegan assortiment. De koeken zijn een verrijking van de markt met onder andere de plant based brownie welke onder meer zeewier, courgette en spinazie bevat.

We maakten veganistisch thuisbakken makkelijker door een grote producent van bakkerij-producten te helpen met de ontwikkeling van 100% plantaardige bakmixen. Ze zijn nu verkrijgbaar bij de Belgische supermarkt Delhaize, en hopelijk ook snel bij Albert Heijn!

PABLO MOLEMAN WIL ALLE OVERBODIGE EIEN UIT ONS ETEN

Pablo Moleman, manager Food Industry & Foodservice bij ProVeg Nederland, is opgenomen als gamechanger in de Food100 van 2019. Hij heeft dat te danken aan zijn succesvolle samenwerking met bedrijven als Smullers, HEMA, Johma en Remia om hun aanbod te verduurzamen. Zijn doel is op den duur alle overbodige eieren uit ons eten te halen.

Overbodig gebruik van eieren

“Het is intussen steeds beter bekend dat we minder vlees moeten eten, maar wat minder mensen weten is dat er eieren zitten in heel veel producten waar ze niet in hoeven zitten. En gelukkig is het technisch mogelijk die overbodige eieren uit de producten te halen zonder smaakverschil. Daarom focus ik me op het eivrij maken van bijvoorbeeld sauzen, koekjes en ijs. Door de eieren te vervangen kunnen we heel veel CO₂ besparen en tienduizenden kippen een leven in de bio-industrie besparen. En de consument hoeft daar helemaal niets voor te doen”, aldus Pablo Moleman.

Eivrij

HEMA verving op aandringen van ProVeg haar appelkruimeltaart voor een eivrije versie, Johma ontwikkelde een eivrije dressing voor één van haar salades, de kantines van onder meer het Amsterdam World Trade Center en Accenture gebruiken standaard eivrije mayonaise. ProVeg Nederland werkt op dit moment met diverse voedselproducenten samen om ook hun aanbod eivrij te maken. De nieuwe producten zijn binnenkort op de markt te verwachten. Pablo hielp daarnaast bekende Nederlandse bedrijven te debuten op de vegan markt, zoals New York Pizza, Smullers en Coffee Company.

1c. Beleidsbeïnvloeding

Samen met de Transitie Coalitie Voedsel schreven we een brief naar minister Schouten (Landbouw), waarin we haar oproepen effectieve plannen te maken voor minder vleesproductie en -consumptie in de Nationale Eiwitstrategie. De brief werd mede ondertekend door 35 Nederlandse en internationale organisaties.

We lieten samen met de TAPP Coalitie een onderzoek doen naar de invoering van een eerlijke vleesprijs in Nederland en de EU. De meerderheid van de Nederlanders blijkt voorstander van

het plan, dat ook positief werd ontvangen door de media en politiek.

Het Europees Parlement wil termen als “vegetarische burger” of “plantaardige kipnugget” verbieden. ProVeg is van mening dat deze vertrouwde begrippen helpen om snel een beeld te krijgen van welk type ‘vlees’ de consument in de kuip heeft. Dat herkenbare termen gebruikt mogen worden, is dus in ieders belang en ProVeg zet zich in om een verbod te voorkomen.

GEEN VERBOD OP ‘VEGABURGER’ IN NEDERLAND

Vegetarische producten mogen in Nederland gewoon woorden als ‘burger’, ‘schnitzel’ en ‘worst’ gebruiken. Dat stelde Minister Bruins in een Kamerbrief. Het Nederlandse beleidsstandpunt gaat hiermee in tegen een voorstel uit het Europees Parlement, dat de termen wil verbieden.

Vleesindustrie heeft niet het alleenrecht

In het Actieplan Etikettering van Levensmiddelen stelt het ministerie van VWS dat er ruimte is voor het gebruik van namen van vleesproducten, mits duidelijk is dat het om een vegetarische variant gaat.

Dat op vegetarische vleesvarianten duidelijk zichtbaar moet zijn dat ze vegetarisch zijn, vindt ProVeg vanzelfsprekend. “Het is niet in het belang van de producent om daar geheimzinnig over te doen. Dat er geen dierlijk vlees in zit, is juist het belangrijkste verkoopargument. We zien daarom ook in de praktijk dat er eigenlijk nooit verwarring optreedt.” stelt Pablo Moleman, manager Food Industry bij ProVeg Nederland.

EU-plan nog niet van de baan

Het EU-plan trok veel kritiek, onder meer van ProVeg, dat in enkele weken meer dan 70.000 handtekeningen ophaalde tegen het voorstel, dat volgens de organisatie een ‘onnodige en zeer ingrijpende beperking is van de vrijheid van ondernemers en de belangen van de consument.’

1d. Evenementen

- Een record aantal mensen bezocht de beurs VeggieWorld in Utrecht. Op VeggieWorld 2019 besteedden we onder andere aandacht aan de groeiende belangstelling van mannen om meer plantaardig te eten. De tijd dat je als man pas echt mannelijk was als je veel vlees at en dat je door je vriendengroep werd uitgelachen als je koos voor een plantaardig gerecht is voorbij! Er zijn inmiddels veel bekende veganistische mannen die zich actief uitspreken voor een plantaardige levensstijl.

In samenwerking met Maartje Borst en Lisette Kreischer (auteurs van het boek Man Eat Plant!) organiseerden wij een Panel getiteld Man Talk Plant over het doorbreken van gender-vooroordelen ten behoeve van een duurzamere en rechtvaardigere wereld.

- We stonden aan de wieg van het Vegan Taste Lab op Gastvrij Rotterdam, het eerste 100% plantaardige paviljoen op een Nederlandse horecabeurs. Het was direct een groot succes.

VEGAN KEUKEN KRIJGT PROMINENTE PLEK OP GASTVRIJ ROTTERDAM

Voor het eerst kreeg de plantaardige keuken een prominente plek op één van de grootste horecabeurzen van Nederland. Van 23 september tot en met 25 september 2019 programmeerde ProVeg er kookdemonstraties en tastings. Ook kregen food-professionals tips over het veganizen van hun aanbod bij het gloednieuwe ProVeg Kenniscentrum.

ProVeg geeft podium aan vegan chefs

ProVeg stelde een gevarieerd programma samen om bezoekers op Gastvrij Rotterdam alle aspecten van de plantaardige keuken te laten proeven. Zo verlegde Adam Bélibel van bakkerij Epicurieux de grenzen van de patisserie. Hij liet zien dat het nieuwe bakken prima kan zonder ei en zuivel.

Ook gingen drie chefs aan de slag met basisproducten waar nog maar weinig restaurants gebruik van maken. De Seitan Chefs toonden hoe je het populaire gerecht rendang maakt van jackfruit. Chefkok Alexander Lasatira liet zien hoe je van nieuwe plantaardige basisproducten, zoals de Pulled Oats van Gold&Green, in een handomdraai een smaakvolle basis voor een plantaardig gerecht maakt. Ook ging Martine van Haperen, chef en voedingsconsulent, aan de slag met de veelzijdigheid van seitan.

Brad Vanstone richtte het succesvolle Plant Based Cheese Amsterdam op en ging ook tijdens Gastvrij Rotterdam geen uitdaging uit de weg. Daar liet hij zien hoe je zelf een plantaardige kaasfondue op tafel zet. "Veel vegetarische opties in de horeca nemen nu nog kaas als basis. Dit is een gemiste kans en kan zoveel creatiever," vindt Pablo Moleman, manager Food Service bij ProVeg Nederland. "Gelukkig vindt er veel innovatie plaats en is de markt voor plantaardige kazen in opmars, zowel internationaal als nationaal."

Gelukkig zien ook steeds meer cateringbedrijven de waarde in van een meer plantaardig aanbod. Cateringbedrijf Grand Catering heeft in samenwerking met chefkok Friedjof Kempenaar een veganistisch label opgezet: Vedge by Friedjof Kempenaar.

Tastings en gratis advies bij het ProVeg kenniscentrum

In het ProVeg Kenniscentrum deelden professionals zoals Pablo Moleman (Manager Food Industry & Services bij ProVeg Nederland) en Martine van Haperen (Vegetus & consultant bij ProVeg Nederland) hun vakkennis over de beweging naar meer plantaardig eten met de drie V's: Vervangen, Verminderen en Variëren.

Binnen de Vegan Taste Lab liet ProVeg Nederland de horeca professional gratis proeven van plantaardige producten die een makkelijke vervanging zijn voor dierlijke basisproducten. Want het kan anders! Zo smaakt edelgist verrassend veel naar parmezaanse kaas waardoor het een perfect ingrediënt is voor pesto of kazige sauzen. En maak je in een handomdraai een eiersalade met tofu en kala namak. En natuurlijk starten we de dag met zoete lekkernijen, maar dan zonder ei, boter of melk.

ProVeg ondersteunt chefs en grootkeukens

ProVeg Nederland zet zich ook buiten Gastvrij Rotterdam heel het jaar door in om grootkeukens en chefs te ondersteunen bij het verduurzamen van hun menu. Eerder werkte ProVeg samen met Accenture en Radboud Universiteit bij het veganizen van de bedrijfskantine. Ook gaven de consultants van ProVeg kookworkshops aan de chefs van o.a. het ministerie van Defensie, UVW en bij diverse gemeenten. Ook publiceerde ProVeg de gratis inspiratiegids Vega voor Professionals en biedt de internationale onderwijsmodule Vegucation voor chefs in opleiding aan.

1e. Internationaal

SMART PROTEIN PROJECT

Samen met onze partners overtuigden we de Europese Unie om 8 miljoen euro te investeren in de ontwikkeling van nieuwe veganistische producten, op basis van 'verspild' voedsel dat nu nog in veevoer wordt verwerkt.

DUITSLAND

In Duitsland werkten onze collega's nauw samen in de ontwikkeling en promotie van de "Next level" vega producten, door onder andere een driedaagse workshop te organiseren. Tijdens deze workshop werden meer dan 100 plantaardige producten getest, werd geëxperimenteerd met het bereiden van maaltijden met deze producten en konden consumenten hun ervaring delen met de Lidl om zo de winkelervaring op het gebied van plantaardige producten te optimaliseren.

POLEN

Onze Poolse collega's werkten samen met fabrikanten, retailers, restaurants en cateraars aan een groter, beter en meer toegankelijk aanbod van plantaardige opties. Zo werkten ze onder andere samen met de grootste zuivelproducent van Polen om een assortiment aan plantaardige kazen in de Poolse markt te introduceren.

LANCERING BAANBREKEND NIEUW EU-PROJECT VOOR ALTERNATIEVE EIWITTEN IN JANUARI 2020

In januari 2020 lanceren 33 organisaties 'Smart Protein', een baanbrekend nieuw EU-project om alternatieve eiwitproducten te ontwikkelen. Onder het project zal vanaf volgend jaar een reeks zeer innovatieve, nieuwe eiwitrijke voedingsmiddelen worden ontwikkeld, op basis van planten, schimmels, en reststromen uit de voedingsindustrie. De eerste golf nieuwe producten – inclusief plantaardig vlees, vis, zeevruchten, kaas en andere zuivelproducten, evenals gebak en kindervoeding – zal naar verwachting in of rond 2025 op de markt komen.

Het project is een samenwerking van 33 partners uit de industrie, het onderzoek en de academische wereld in 21 verschillende landen, waaronder Nederland. De leiding is in handen van de School of Food and Nutritional Sciences op University College Cork in Ierland. Belangrijke samenwerkingspartners zijn Barilla, Nutricia, het Fraunhofer Instituut, de Universiteit van Kopenhagen, Thai Union, AB InBev en de internationale non-profit organisatie ProVeg International.

Eiwitten van de toekomst

Het project heeft tot doel om het eiwit-aanbod van de toekomst te helpen realiseren, door duurzame en gezonde alternatieven te ontwikkelen voor dierlijke eiwitten als vlees, vis en zuivel. Het project biedt daarmee een antwoord op enkele van de meest urgente uitdagingen waarmee de planeet wordt geconfronteerd, waaronder klimaatverandering en de wereldwijde voedselzekerheid.

Emanuele Zannini, Senior Research Officer bij de Universiteit van Cork en de hoofdcoördinator van Smart Protein: "Met het Smart Protein-project herscheppen we de hele eiwit-waardeketen, van productie tot consumptie, zowel wat betreft de productie-

als milieuprestaties. We willen ook werken aan herstel van de bodemgezondheid door middel van regeneratieve landbouwmethoden, die in staat zijn de uitstoot van broeikasgassen te verminderen door over te schakelen naar landbouw die CO2 opneemt in plaats van uitstoot."

Het gebruik van reststromen

De aanpak en strategie van Smart Protein zijn uniek omdat de belangrijkste focus ligt op het voor menselijke consumptie opwaarderen van reststromen en bijproducten uit de voedingsindustrie: ingrediënten die tegenwoordig nog vaak worden weggegooid of ingezet voor laagwaardige dierlijke productie. Zo wordt gewerkt aan microbiële biomassa-eiwitten van eetbare schimmels, gevoed door zijstromen als pasta (pasta-residuen), bier (afgewerkte gist en kiemworteltjes van mout) en broodkorsten.

Nieuwe producten zullen ook worden ontwikkeld uit planten, waaronder tuinbonen, linzen, kikkererwten en quinoa – met een focus op het verbeteren van hun structuur en smaak. Onderzoek naar kosteneffectieve eiwitextractie, eiwitchemie, polymere structuur, fysicochemisch gedrag en eiwit-eiwit interactie zal worden uitgevoerd om de functionaliteit van deze eiwitten te maximaliseren en het gebruik in voedsel en dranken aan te passen.

Verena Wiederkehr, International Head of Food Industry & Retail voor ProVeg International: "Deze innovatieve technieken en processen zijn nog niet eerder toegepast op een project van deze schaal en soort, en de potentiële positieve impact voor de planeet is enorm. Door bijproducten en residuen te up-cyclen tot eetbaar eiwit voor menselijke consumptie, zetten we enorme stappen in de richting van een broodnodige circulaire economie die onze snelgroeïende bevolking echt kan voeden. "

Smart Protein heeft een totaal budget van € 9,6 miljoen, waarvan € 8,2 miljoen wordt verstrekt door de Europese Commissie. Het project loopt gedurende vier jaar vanaf 1 januari 2020.

2. VOORUITBLIK 2020

In 2020 bouwen we voort op de activiteiten van 2019. We blijven onder andere actief op het gebied van marktstimulering, educatie, consumenten campagnes en het delen van kennis en ervaring. Huidige campagnes en projecten zullen voortdurend worden geëvalueerd en waar nodig aangepast om onze impact te vergroten.

Op de planning staat een uitbreiding van onze educatie-activiteiten en beleidsbeïnvloeding, verdere verbetering en internationalisering van onze VeggieChallenge campagne en de ontwikkeling van enkele nieuwe campagnes. De Vegxperience campagne zal worden afgesloten.

In 2020 zal ook de nodige aandacht gaan naar verdere professionalisering van de organisatie. In januari verhuizen we naar ons nieuwe kantoor in Utrecht, van waaruit een start gemaakt zal worden met de invoering van een agile-scrum organisatiestructuur, een verbeterd financieel en administratief rapportagesysteem en zullen verdere stappen worden gezet op het gebied van diversiteit en inclusiviteit.

3. OVER PROVEG NEDERLAND

3a. Missie, visie en strategie

Een wereld waar iedereen kiest voor lekker en gezond eten dat goed is voor alle mensen, dieren en onze planeet!

ProVeg Nederland is per januari 2018 de nieuwe naam van de op 19 oktober 2011 opgerichte stichting Viva Las Vega's. De statuten zijn ongewijzigd, waarbij het volgende statutaire doel is opgenomen: "het op een positieve en creatieve manier bevorderen van de consumptie van plantaardige voeding".

Veel van de meest dringende problemen op aarde delen dezelfde oorzaak: onze voedselkeuzes. Zo heeft onze voedselkeuze invloed op het klimaat, dierenwelzijn, gezondheid en wereldwijde voedselzekerheid. ProVeg zet zich in om op al deze gebieden tegelijkertijd vooruitgang te boeken middels één oplossing: een meer plantaardig productie- en consumptiepatroon.

We geloven in de kracht van een positieve aanpak, in nudging en in samenwerken met partners. ProVeg werkt dan ook zoveel mogelijk samen met bedrijven, overheden, publieke instellingen, de medische sector en het publiek om de wereldwijde transitie te versnellen naar een voedselsysteem dat gezond is en duurzaam voor iedereen.

ProVeg Nederland volgt de ontwikkelingen op het gebied van meer plantaardig eten op de voet en brengt activiteiten en spelers op dit gebied periodiek in kaart. Op basis hiervan bekijken we binnen welke sectoren en met welke partners we het meeste bij kunnen dragen om de transitie van het voedselsysteem te versnellen, of om drempels hiervoor weg te nemen of te voorkomen.

We streven ernaar om de wereldwijde consumptie van dierlijke producten met 50% te verminderen tegen het jaar 2040. Hierbij maken we gebruik van de wetenschap als onderbouwing van onze interventies. Waar mogelijk berekenen we de concrete impact van onze campagnes en projecten.

3b. Organisatie, governance en medewerkers

ProVeg Nederland is een onafhankelijke, in Nederland gevestigde non-profit instelling. Als stichting staan we ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en hebben we de ANBI status.

We werken internationaal samen met de andere ProVeg organisaties. In gezamenlijk overleg is hiervoor beleid opgesteld ten aanzien van doelstelling, strategie en communicatie. Dit internationale beleid kan worden aangepast na input van alle ProVeg organisaties tijdens de reguliere internationale strategiedagen.

ProVeg Nederland neemt deel aan die internationale projecten en campagnes die relevant zijn voor ons werk en ontwikkelt zelfstandig specifieke campagnes en projecten voor Nederland.

Het team van ProVeg Nederland bestond in 2019 uit zeven bevlogen specialisten die de interne organisatie en alle campagnes en projecten coördineren. Gezamenlijk zetten zij gemiddeld 5,1 FTE (Full Time Eenheden) in. Dit is een groei van 1,1 FTE ten opzicht van 2018.

De coördinatoren worden ondersteund door een wisselend team van stagiaires en vrijwilligers die zowel administratieve, projectmatige als evenement-gerelateerde activiteiten uitvoeren.

ProVeg Nederland wordt aangestuurd door een meewerkend bestuur, hierin bijgestaan door een Raad van Advies. De Raad van Advies bestaat uit een vijftal vakmensen, die onbezoldigd hun kennis en netwerk ter beschikking stellen aan ProVeg Nederland.

Het meewerkend bestuur bestaat uit:

Veerle Vrindts - Voorzitter

Pablo Moleman - Secretaris

Nicoll Peracha - Algemeen bestuurslid

De bestuursleden ontvangen voor hun bestuurstaken geen vergoeding. Voor de uitvoerende taken binnen het team, ontvangen zij naar rato dezelfde vergoeding als alle andere teamleden. De bestuurstaken en uitvoerende taken zijn gescheiden.

In 2019 is geconstateerd dat een meewerkend bestuur niet langer passend is bij de grootte en professionaliteit van de organisatie. Daarom zal in 2020 onderzocht worden welke bestuurs- en toezichtstructuur beter past, en zal deze nieuwe structuur worden geïmplementeerd, tegelijkertijd met een statutenwijziging.

PROVEG OPRICHTER VEERLE VRINDTS ONTVANGT DUURZAAMHEIDSSPELDJE

Ze is 32 jaar, richtte ProVeg Nederland op en woont in Almere met haar man en dochtertje. Ze stond eerder in de Food 100, was 3 jaar lang deel van de Duurzame Jonge 100, is dit jaar genomineerd voor de Viva400 en ontvangt deze week een Growing Green Speldje als dank voor haar inzet. Veerle Vrindts zette alles op alles om van ProVeg Nederland een succesvolle food awareness organisatie te maken. Wat drijft deze ambitieuze vrouw?

Wanneer wist je dat je je volledig wilde inzetten voor een betere wereld?

“Toen ik een jaar of 6 was wilde ik al stoppen met dieren eten, maar mocht ik niet van mijn ouders. Op mijn elfde braken er in Europa verschillende dierziektes uit, zoals de dioxinecrisis en MKZ. Dat raakte mij enorm. Ik besloot toen om samen met mijn ouders tijdelijk geen vlees te eten. Mijn ouders aten een tijdje later toch weer vlees, maar ik niet. Al op jonge leeftijd besepte ik dat er iets gekks aan de hand was met de voedingsindustrie. Het leek niet duurzaam te zijn of goed voor de dieren.

Ik consumeerde wel nog zuivel en ei. In de problemen die daarbij horen had ik me toen nog niet verdiept. Inmiddels weten we beter."

Dat is bijzonder, dat je op zo'n jonge leeftijd actie ondernam.

"De echte actie kwam pas op latere leeftijd. Toen ik voor mijn studie tijdelijk in Canada ging wonen drong het pas echt tot me door, je eet 3 keer per dag, je hebt 3 keer per dag de mogelijkheid om bij te dragen aan een betere wereld. Vervolgens deed ik voor mijn Master culturele antropologie veldwerk in Sadhana Forest, een eco-village in India. Ik verdiepte me in communities en duurzaamheid. Dat intrigeerde me enorm.

Hoe ziet een samenleving eruit die totaal zelfvoorzienend en vegan is? Later studeerde ik af in sociale psychologie en focuste voor mijn thesis op de onbewuste associaties die mensen bij dierlijke producten hebben."

Je bent vervolgens de stichting Viva Las Vegas begonnen (nu ProVeg). Was dat een grote stap?

"Ik kende de Belgische stichting EVA en het werk van Tobias Leenaert. Dat inspireerde mij om ook een dergelijke organisatie in Nederland te starten: Viva Las Vega's. We lanceerden een belangrijke plantaardige consumentenbeurs, Veggie-World, en ontwikkelden een effectieve tool om gedragsverandering teweeg te brengen, de VeggieChallenge. Toen ProVeg International aan de deur klopte of we ons wilden aansluiten bij een groter netwerk hebben we direct ingestemd. Hoe groter de impact hoe beter."

Je gaat echt voor impact, wat denk jij dat er de komende 5 jaar nodig is?

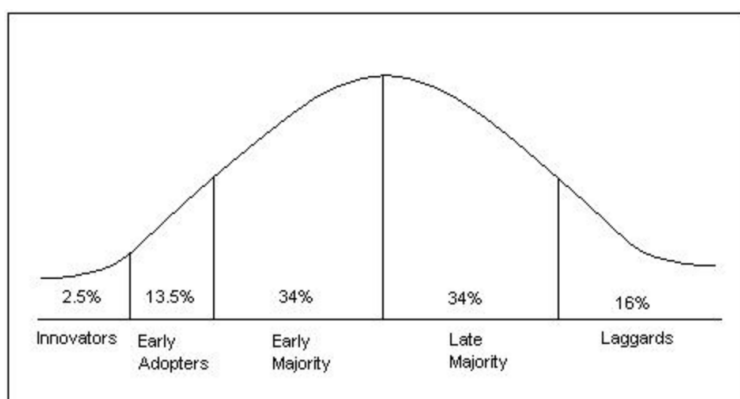
"Veganisme is booming en dat is fantastisch. Steeds meer mensen zijn zich bewust van de impact van ons voedsel op het klimaat, de dieren en je gezondheid. De tijd is nu rijp voor de next step. Willen we belangrijke klimaatdoelen halen, dan zullen we grotere stappen moeten nemen. Ik ben dan ook heel erg benieuwd naar de impact van kweekvlees en kweekzuivel. De techniek is er, hopelijk zullen we in de komende 5 jaar de impact gaan zien."

Voed je je dochtertje ook veganistisch op?

"Jazeker. Tijdens mijn zwangerschap was mijn gynaecoloog ontzettend motiverend. Mijn bloedwaardes waren voorbeeldig en de voorlichting 'laat rauwe vis staan' hoefde aan mij niet uitgelegd te worden. Mila is inmiddels 6 jaar oud en zelf blij dat ze geen dieren eet. Een kind begrijpt dat direct. Ik heb nog een keer mijn bloedwaardes laten onderzoeken en weer waren de resultaten super. Ook is er steeds meer bekend over kinderen veganistisch opvoeden. Je staat er echt niet meer alleen voor."

3c. Maatschappelijk verantwoord ondernemen

ProVeg Nederland kijkt naar het thema maatschappelijk verantwoord ondernemen vanuit de strategie "Focussed but aware". Dit betekent dat onze core focus de plantaardige levensstijl is en we op dat gebied koplopers zijn. Op andere maatschappelijke gebieden proberen we, in termen van de innovatietheorie, te behoren tot de "early majority". Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat we onze medewerkers stimuleren om zoveel mogelijk te reizen met het OV of fiets, dat voor transport binnen Europa gebruik gemaakt wordt van bus of trein en dat de boodschappen voor de lunch, naast plantaardig ook zoveel mogelijk biologisch zijn.

Ook op het gebied van werkgeverschap speelt maatschappelijke verantwoordelijkheid een belangrijke rol. Zo bieden we waar mogelijk stageplaatsen en afstudeermogelijkheden aan, zijn reïntegratiekandidaten zeer welkom in het team, en investeren we in het zijn van een inclusieve, transparante en lerende organisatie.

3d. Risico's en risicobeheersing

ProVeg Nederland streeft ernaar om strategische risico's op doorlopende basis te inventariseren, expliciet te maken en te bespreken. Hierbij maken we bewuste keuzes om een risico te aanvaarden, te vermijden of om maatregelen te nemen om het risico te beheersen.

Op projectniveau worden risico's zoveel mogelijk geïdentificeerd voor aanvang van een project en worden zij meegenomen in het evaluatieproces.

Op strategisch niveau werd in 2019 nog ad hoc geïnventariseerd. Daarnaast hebben we gewerkt aan het opzetten van een continu proces van risico-identificatie en -management. Dit meer continue proces zal in 2020 ingebed worden in ons (inter)nationale rapportagesysteem.

De belangrijkste risico's voor ProVeg Nederland zijn:

- **Onvoldoende bereiken van het gewenste resultaat**

ProVeg Nederland bestaat om de wereld plantaardiger te maken en hiermee bij te dragen aan een beter milieu, dierenwelzijn, gezondheid en wereld-voedselverdeling. Hierbij is de juiste inzet van mensen en middelen, het maken van keuzes en het meten van impact cruciaal.

In de praktijk blijkt het lastig om goed te weten welke activiteiten de meeste impact hebben en welke bijdrage we precies hebben geleverd aan relevante ontwikkelingen.

Belangrijkste beheersmaatregelen

Om impact te meten en te optimaliseren, maken we zoveel mogelijk gebruik van bestaand wetenschappelijk onderzoek, voeren we zelfstandig resultaatmetingen uit en nemen we waar mogelijk deel aan impact onderzoeken van andere organisaties.

In aanvulling hierop is in 2019 geëxperimenteerd met een beslismatrix ter ondersteuning bij besluitvorming over nieuwe projecten en bij het optimaliseren van de impact van bestaande projecten. Het gebruik van deze matrix zullen we in samenwerking met het internationale research department in 2020 evalueren.

▪ **Onvoldoende inkomsten**

Gedurende 2018 - 2020 wordt ProVeg Nederland financieel ondersteund door ProVeg International, waarbij de omvang van de ondersteuning jaarlijks vermindert. Op projectbasis blijft ondersteuning vanuit ProVeg International mogelijk, maar om continuïteit en bij voorkeur zelfs uitbreiding van onze doorlopende activiteiten te garanderen, is een stevige zelfstandige financiële basis noodzakelijk.

Belangrijkste beheersmaatregelen

Om in 2021 en volgende jaren over voldoende middelen te kunnen beschikken wordt hard gewerkt aan het opbouwen van een continuïteitsreserve. We besteden extra aandacht aan het verwerven van nieuwe donateurs, het behoud van bestaande donateurs, het doen van fondsaanvragen en het enthousiasmeren van grotere donateurs en sponsors voor specifieke projecten. Daarnaast ligt veel nadruk op het beheersen van de uitgaven.

▪ **Nog onvoldoende ontwikkelde organisatieprocessen**

ProVeg Nederland is een groeiende organisatie. Een deel van de bestaande structuren en processen moet worden aangepast of geprofessionaliseerd en nieuwe structuren en processen moeten worden ontwikkeld.

Belangrijkste beheersmaatregelen

In 2019 is geïnventariseerd en geprioriteerd welke processen en structuren moeten worden (door)ontwikkeld en zijn onder begeleiding van een coach de eerste stappen gezet op weg naar een agile-scrum organisatiemodel. In 2020 zal ondersteuning gezocht worden op het administratief-financiële proces en zal extra aandacht worden besteed aan good governance, diversiteit en inclusiviteit.

3e. Interactie met belanghebbenden

Om de visie van ProVeg Nederland te realiseren, is het optimaal benutten van de relaties met onze belanghebbenden cruciaal. ProVeg Nederland werkt het liefst complementair en in samenwerking met anderen om zo elkaars missie te versterken. Ieder jaar maken we een analyse van alle ontwikkelingen op het gebied van een meer plantaardig voedselsysteem in Nederland, als ondersteuning van onze keuzes waar en wat te doen. Deze keuzes brengen ons geregeld in contact met nieuwe partijen, en daarmee nieuwe belanghebbenden.

ProVeg Nederland gaat relaties aan met de insteek van samenwerking en communiceert zoveel mogelijk inclusief en inspirerend. De confrontatie wordt alleen daar opgezocht, wanneer ingeschat wordt dat deze strategie het meeste bij zal dragen aan onze missie, en ook dan wordt gecommuniceerd met respect.

Supporters

Onze supporters zijn belangrijke belanghebbenden voor ProVeg. Dit zijn bijvoorbeeld onze volgers op social media, onze vrijwilligers die hun tijd doneren en de donateurs en fondsen die ons werk financieel mogelijk maken. We streven ernaar om zo laagdrempelig mogelijk te zijn, en zijn makkelijk via bijvoorbeeld social media en de mail bereikbaar voor vragen, input en opmerkingen. Ons nieuwe kantoor is mede uitgezocht vanwege de centrale ligging in Nederland en de goede bereikbaarheid. In combinatie met de ruime vergader- en evenement mogelijkheden, kan het kantoor fungeren als een ontmoetingsplaats en een broedplaats voor ideeën en activiteiten.

Samenwerkende partners

ProVeg werkt samen met veel verschillende partijen die elk op hun manier en vanuit hun eigen motivatie streven naar een duurzaam, gezond en diervriendelijk voedselsysteem. Ook hier zoeken we zoveel mogelijk naar win-win situaties. Na een periode van vaak intensieve samenwerking, volgt geregeld een periode met sporadisch contact wanneer activiteiten tijdelijk minder raakvlak hebben. We streven er naar om met veel partijen in contact te blijven middels bijvoorbeeld het uitsturen van doelgroepgerichte nieuwsbrieven en het bijpraten op netwerkevenementen.

De ProVeg Nederland medewerkers

De ProVeg Nederland medewerkers vormen het kloppend hart van de organisatie. De (project) medewerkers en (project)vrijwilligers ontwikkelen stap voor stap de projecten en campagnes. Ieder vanuit de eigen specialisatie, maar in een sfeer van gezamenlijkheid waarbij geregeld taken worden overgedragen bij tijdelijke drukte of wanneer een taak beter bij iemand anders past. We streven naar een bedrijfscultuur waarbij fouten maken mag en van fouten wordt geleerd. Diversiteit wordt gewaardeerd en leidt geregeld tot diepgaande discussies wat ons helpt om onze ideeën en activiteiten continu te verbeteren.

4. FINANCIËEL

4.1 Financieel beleid

Ons financieel beleid is gericht op stabiliteit en wendbaarheid. Dit betekent dat we streven naar een combinatie van projectfinanciering en langdurige, niet-geormerkte financiering. In totaliteit moet de financiering voldoende zijn om niet alleen onze doorlopende kerntaken uit te voeren, maar ook om snel in te kunnen spelen op maatschappelijke gebeurtenissen middels actuele campagnes of activiteiten.

We hebben een gemixt batenmodel met baten van particulieren, van andere organisaties zonder winststreven, van verbonden organisaties zonder winststreven en met subsidies van overheden. Omdat de baten van particulieren in hoge mate bijdragen aan onze financiële stabiliteit, besteden we extra veel aandacht aan die categorie.

Vanwege de nog onvoldoende stabiele inkomstenstroom, ligt er veel nadruk op beheersing van de uitgaven. Kosten worden laag gehouden en we gaan geen langdurige grote financiële verplichtingen aan.

Om calamiteiten op te vangen en continuïteit van de activiteiten voor een beperkte periode zeker te stellen, hebben we dit jaar en afgelopen jaren gewerkt aan het opbouwen van een continuïteitsreserve van zes maanden. We zijn er nog niet, maar boeken voortgang.

In 2020 zal er geen vaste bijdrage meer worden toegekend vanuit ProVeg International, maar wel een garantie op de dekking van de begroting. Deze garantie is onderdeel van de aflopende meerjaren financiële ondersteuning. De verwachting is dat we in 2020 niet in staat zullen zijn om de continuïteitsreserve verder aan te vullen.

4.2 Financieel verslag

In 2019 is gestuurd op het verder opbouwen van een continuïteitsreserve zonder daarbij af te doen aan het uitvoeren van onze op impact gerichte projecten en campagnes.

Baten

Ten opzichte van 2018 zijn de baten van ProVeg Nederland meer dan verdubbeld met een stijging van € 228.820 tot € 490.523. De realisatie van de baten is op 2% na het begrote bedrag van € 501.379.

Deze grote stijging ten opzichte van 2018 is, naast extra project bijdragen van ProVeg International, vooral te danken aan een toekenning van de VegFund van € 182.581. VegFund is een institutioneel fonds dat internationaal gelden ter beschikking stelt voor projecten die plantaardig eten promoten. De toekenning aan ProVeg Nederland voor 2019 is geormerkt voor online promotie van de internationale Veggie Challenge campagne, met uitsluiting van personeelskosten. De ruime toekenning stelt ons in staat om nationaal en internationaal veel mensen te bereiken met deze campagne. De Veggie Challenge is daarmee de grootste publiekscampagne van ProVeg Nederland.

De baten als geheel vallen uiteen in:

Baten van particulieren	€ 100.844	20,56%
Baten van bedrijven	€ 65.771	13,41%
Baten van loterijorganisaties	€ 0	0,00%
Baten van subsidies van overheden	€ 1.373	0,28%
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	€ 138.826	28,30%
Baten van andere organisaties zonder winststreven	€ 182.641	37,23%
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten	€ 968	0,20%
Overige baten	€ 100	0,02%
	€ 490.523	100,00%

Het werven van baten van particulieren heeft speciale focus voor ProVeg Nederland. Onze betrokken supporters zijn niet alleen belangrijk als voelsprietten in de samenleving, maar vormen ook een belangrijke en stabiele financiële basis voor onze campagnes en projecten.

De baten van particulieren zijn met een realisatie van € 100.844, met € 29.198 gestegen ten opzichte van 2018. Wel is er nog een post "oninbare donateurs" ad €11.211. Dit hoge percentage oninbare donateurs komt voort uit de het vertraagd afboeken van de oninbare incasso's, wat pas aan het eind van het jaar heeft plaatsgevonden. In werkelijkheid is het percentage donateurs dat om diverse redenen storneert lager. Ondanks dat de post oninbare donateurs gedeeltelijk verklaard kan worden door het administratieve proces, blijft dit een punt van aandacht voor 2020.

We zijn heel erg blij met een toename van 41% baten van particulieren ten opzichte van 2018. Deze stijgende trend willen we graag vasthouden in 2020.

Lasten

Net als de baten, zijn ook de lasten significant gestegen ten opzichte van 2018. De realisatie van € 437.972 is wel € 77.814 lager dan oorspronkelijk begroot. Deze lagere uitgaven zijn grotendeels te verklaren door lagere uitgaven voor personeelskosten. Niet alle gestelde vacatures konden in 2019 worden vervuld.

Daarnaast zijn minder uitgaven gedaan voor evenementen, en daarmee ook voor face-to-face donateurswerving tijdens evenementen, omdat er minder geschikte evenementen hebben plaatsgevonden. Ook vielen de kosten van diverse andere activiteiten mee, waaronder die voor training van onze vrijwilligers, crowdfunding en direct mail.

Besteding aan doelstellingen

In 2019 hebben we 81,3% van onze uitgaven besteed aan onze doelstellingen, 8,8% aan fondsenwerving en 9,9% aan beheer en administratie.

De uitgaven besteed aan onze doelstellingen, vallen uiteen in uitgaven voor verandering voedselproductie en voedselomgeving, voor beleidsverandering en voor publieke gedragsverandering. De verdeling van de besteding van de baten over deze drie verschillende doelstellingen wordt

beïnvloed door de ruime geormerkte toekenning van VegFund voor de promotie van de internationale Veggies Challenge campagne.

Daarom kijken we, naast uitgaven, ook naar bestede tijd om beter zicht te hebben op hoe we onze middelen inzetten om de verschillende doelstellingen te behalen.

Doelstelling	Bestede €		Bestede menskracht
Verandering voedselproductie en voedselomgeving	€ 68.906	19,34%	39,00%
Beleidsverandering	€ 20.063	5,63%	9,00%
Publieke gedragsverandering	€ 267.257	75,02%	52,00%
	€ 356.226	100,00%	100,00%

Debiteuren en te ontvangen bijdragen

Het boekjaar 2019 is afgesloten met een bedrag van vorderingen aan debiteuren van € 59.212. De verwachting is dat de uitbraak van het COVID-19 virus zijn weerslag zal hebben op de economische situatie, maar is niet te voorzien of de voorspelde economische recessie gevolgen zal hebben voor onze debiteuren. We gaan ervan uit dat de nog uitstaande vorderingen in de loop van 2020 geheel zullen worden voldaan.

Naast de openstaande vorderingen aan debiteuren, stond op 31 december 2019 een bedrag van € 78.531 aan te ontvangen bijdragen genoteerd. Deze te ontvangen bijdragen worden gevormd door een bijdrage vanuit ProVeg International en een bijdrage vanuit VegFund. De bijdrage van VegFund is geormerkt voor promotie van de Veggies Challenge, en de definitieve toekenning wordt per maand achteraf vastgesteld aan de hand van verslaglegging over de uitgaven. De uitgaven in december 2019 waren relatief hoog door een eindejaarsactie. Beide te ontvangen bijdragen zijn begin 2020 voldaan.

Boekjaar 2020 is afgesloten met een positief resultaat van € 49.748. Dit resultaat zal worden toegevoegd aan onze continuïteitsreserve.

Financiële jaarstukken 2019

ProVeg Nederland
te Almere

datum 9 juli 2020
kenmerk 20-648/MV

Inhoudsopgave

Pagina

Jaarrekening

A.	Balans	1
B.	Staat van baten en lasten	2
C.	Kasstroomoverzicht	3
D.	Algemene toelichting	4
E.	Toelichting op de balans	7
F.	Toelichting op de staat van baten en lasten	10
G.	Kengetallen	15

A. Balans

<u>Ref.</u>		<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
		€	€
1.	Immateriële vaste activa	<u>640</u>	<u>960</u>
2.	Materiële vaste activa	<u>2.192</u>	<u>3.255</u>
	Vlottende activa		
3.	- Vorderingen	140.014	150.318
4.	- Liquide middelen	<u>160.635</u>	<u>111.872</u>
	Totaal vlottende activa	<u>300.649</u>	<u>262.190</u>
	Totaal activa	<u><u>303.481</u></u>	<u><u>266.405</u></u>
5.	Eigen Vermogen		
	- Continuïteitsreserve	<u>289.900</u>	<u>240.801</u>
	Schulden		
6.	- Kortlopende schulden	<u>13.581</u>	<u>25.604</u>
	Totaal passiva	<u><u>303.481</u></u>	<u><u>266.405</u></u>

B. Staat van baten en lasten

<u>Ref.</u>	<u>Realisatie 2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>Realisatie 2018</u>
	€	€	€
7.	<u>Baten</u>		
Baten van particulieren	100.844	96.000	71.646
Baten van bedrijven	65.771	54.850	48.944
Baten van subsidies van overheden	1.373	31.749	16.890
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	138.826	145.440	90.000
Baten van andere organisaties zonder winststreven	182.641	173.040	0
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten	968	0	0
Overige baten	<u>100</u>	<u>300</u>	<u>1.340</u>
Som van de baten	<u>490.523</u>	<u>501.379</u>	<u>228.820</u>
8.	<u>Lasten</u>		
Besteed aan doelstellingen			
- Verandering voedselproductie en voedselomgeving	68.906	78.999	34.900
- Beleidsverandering	20.063	24.750	8.184
- Publieke gedragsverandering	<u>267.257</u>	<u>316.433</u>	<u>52.216</u>
Totaal besteed aan doelstellingen	356.226	420.182	95.300
Fondsenwerving	38.531	51.253	15.317
Beheer en administratie	<u>43.215</u>	<u>44.351</u>	<u>20.115</u>
Som van de lasten	<u>437.972</u>	<u>515.786</u>	<u>130.732</u>
Saldo voor financiële baten en lasten	52.551	-14.407	98.088
9. Saldo financiële baten en lasten	<u>-2.765</u>	<u>0</u>	<u>-1.492</u>
Saldo van baten en lasten	<u>49.786</u>	<u>-14.407</u>	<u>96.596</u>
Bestemming saldo van baten en lasten:			
- continuïteitsreserve	<u>49.786</u>	<u>-14.407</u>	<u>96.596</u>

C. Kasstroomoverzicht

	<u>2019</u>		<u>2018</u>	
	€	€	€	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>				
Saldo van baten en lasten	49.786		96.472	
Correctie beginbalans	-687		0	
Aanpassing voor afschrijving	<u>1.383</u>		<u>1.384</u>	
		50.482		97.856
Veranderingen in werkkapitaal:				
- Kortlopende vorderingen	10.304		-126.500	
- Schulden	<u>-12.023</u>		<u>21.962</u>	
		<u>-1.719</u>		<u>-104.538</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		48.763		-6.682
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>				
Investing materiële vaste activa		<u>0</u>		<u>0</u>
Nettokasstroom		<u>48.763</u>		<u>-6.682</u>
Beginstand geldmiddelen		111.872		118.554
Mutatie geldmiddelen		<u>48.763</u>		<u>-6.682</u>
Eindsaldo geldmiddelen		<u>160.635</u>		<u>111.872</u>

Toelichting bij het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

D. Algemene toelichting

Activiteiten

Stichting ProVeg Nederland, statutair gevestigd te Amsterdam is opgericht op 19 oktober 2011. Stichting ProVeg Nederland is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 53813596.

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is vanaf 2019 opgesteld conform de RJK C2 voor kleine fondsenwervende organisaties. De vergelijkende cijfers 2018 alsmede de begroting 2019 zijn hierop aangepast. De jaarrekening is opgesteld in euro's en wordt vergeleken met de door het bestuur vastgestelde begroting 2019 en de realisatie 2018.

Algemeen

De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor de berekening van het saldo van baten en lasten, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het bestuur, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Inimmateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa welke benodigd zijn voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Als criterium voor het activeren van immateriële en materiële vaste activa wordt een minimale omvang van € 500 gehanteerd.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Dit komt overeen met de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van ProVeg Nederland.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Bij de bepaling van het resultaat zijn, voor zover niet anders vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen baten en lasten opgenomen.

Donaties, giften en schenkingen

De donaties, giften en schenkingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Opbrengst van diensten

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de diensverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Afschrijvingen

De immateriële- en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming in vijf jaar afgeschreven.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Lastenverdeling

De wijze van lastenverdeling realisatie 2019 en 2018 is conform richtlijn RJK C2, richtlijn verslaggeving kleine fondsenwervende organisaties.

De kosten in relatie tot de verrichte werkzaamheden van het personeel worden per persoon verdeeld op basis van een schatting van de tijdsbesteding per bestemming, hetgeen resulteert in een percentage.

De uitkomsten hiervan worden gebruikt voor de verdeling van de kostencategorieën Europese projecten, stafkosten, algemene organisatiekosten, vrijwilligerskosten en organisatie ontwikkeling over de 5 bestemmingen.

De bedragen voor campagnekosten, kosten projecten en evenementen en kosten donateurswerving betreffen de directe kosten.

De lastenverdeling van de begroting 2019 is op basis van de uitkomsten van de schatting van de in 2019 gerealiseerde tijdsbesteding.

Continuïteitsveronderstelling

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de stichting. Echter, als gevolg van de uitbraak van het coronavirus wereldwijd, inclusief Nederland, zijn door de Nederlandse overheid ingrijpende maatregelen genomen om het virus onder controle te krijgen. Deze maatregelen hebben naar verwachting belangrijke financiële gevolgen voor organisaties in Nederland, waarvan de gevolgen op dit moment nog niet te overzien zijn. De door de Nederlandse overheid genomen maatregelen kunnen impact hebben op de ontwikkeling van baten en daarmee de ontwikkeling van het resultaat. Ook de financiële positie (liquiditeit en solvabiliteit) van de stichting kan daardoor onder druk komen staan, waardoor sprake kan zijn van onzekerheid over de continuïteitsveronderstelling. Door de Nederlandse overheid is aangekondigd dat een breed pakket aan maatregelen van kracht zal worden om organisaties door deze moeilijke tijden heen te helpen. Op grond van de financiële positie van de stichting, de verwachtingen over de exploitatie van de stichting en zodoende het door de overheid aangekondigde pakket van maatregelen acht het bestuur van de stichting een duurzame voortzetting van de bedrijfsuitoefening niet onmogelijk. De jaarrekening is dan ook opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

E. Toelichting op de balans

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
1. <u>Immateriële vaste activa - Website</u>		
Boekwaarden per 1 januari	960	1.280
Bij: investeringen	0	0
Af: afschrijvingen	<u>-320</u>	<u>-320</u>
Boekwaarden per 31 december	<u><u>640</u></u>	<u><u>960</u></u>
2. <u>Materiële vaste activa</u>		
Boekwaarden per 1 januari	3.255	4.319
Bij: investeringen	0	0
Af: afschrijvingen	<u>-1.063</u>	<u>-1.064</u>
Boekwaarden per 31 december	<u><u>2.192</u></u>	<u><u>3.255</u></u>
3. <u>Vorderingen</u>		
Te ontvangen bijdragen	78.513	90.000
Debiteuren	59.212	46.841
Omzetbelasting	2.289	6.205
Rekening-courant	<u>0</u>	<u>7.272</u>
Totaal vorderingen	<u><u>140.014</u></u>	<u><u>150.318</u></u>

Alle oninbare vorderingen zijn afgeboekt, de thans opgenomen vorderingen worden als volwaardig beschouwd en hebben een looptijd korter dan een jaar.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
4. <u>Liquide middelen</u>		
Triodosbank - rekeningcourant	124.097	16.460
Triodosbank - spaarrekening	36.412	95.412
Paypal	<u>126</u>	<u>0</u>
Totaal liquide middelen	<u><u>160.635</u></u>	<u><u>111.872</u></u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van ProVeg Nederland.

5. <u>Eigen vermogen</u>		
- Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	240.801	144.206
Correctie beginbalans	-687	0
Mutatie boekjaar	<u>49.786</u>	<u>96.595</u>
Stand per 31 december	<u><u>289.900</u></u>	<u><u>240.801</u></u>

Om calamiteiten op te vangen en continuïteit van de activiteiten voor een beperkte periode zeker te stellen, streeft ProVeg Nederland naar het opbouwen van een continuïteitsreserve van zes maanden. Deze continuïteitsreserve zal over een periode van meerdere jaren worden opgebouwd.

6. <u>Kortlopende schulden</u>		
Crediteuren	13.581	6.960
Vooruit ontvangen bedragen	<u>0</u>	<u>18.644</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>13.581</u></u>	<u><u>25.604</u></u>

Alle schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Er zijn geen niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen aanwezig.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Door de uitbraak van het coronavirus wereldwijd, inclusief Nederland, zijn door diverse overheden ingrijpende maatregelen genomen om het virus onder controle te krijgen. De coronacrisis en de maatregelen hebben naar verwachting belangrijke financiële gevolgen voor de stichting. De exacte financiële gevolgen zijn op dit moment nog niet te overzien.

F. Toelichting op de staat van baten en lasten

	<u>Realisatie 2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>Realisatie 2018</u>
	€	€	€
7. BATEN			
<u>Baten van particulieren</u>			
Donaties en giften	99.415	96.000	71.646
Overige baten van particulieren	<u>1.429</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal baten van particulieren	<u><u>100.844</u></u>	<u><u>96.000</u></u>	<u><u>71.646</u></u>
<u>Baten van bedrijven</u>			
Sponsoring	10.425	21.150	23.125
Kennispartnerschappen	35.873	8.100	6.811
Verkoop diensten	<u>19.473</u>	<u>25.600</u>	<u>19.008</u>
Totaal baten van bedrijven	<u><u>65.771</u></u>	<u><u>54.850</u></u>	<u><u>48.944</u></u>
<u>Baten van verbonden organisaties zonder winststreven</u>			
ProVeg International	<u><u>138.826</u></u>	<u><u>145.440</u></u>	<u><u>90.000</u></u>
<u>Baten van andere organisaties zonder winststreven</u>			
Vegfund Incorporate	182.581 *	173.040	0
Overige fondsbijdragen	<u>60</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal baten van andere organisaties zonder winststreven	<u><u>182.641</u></u>	<u><u>173.040</u></u>	<u><u>0</u></u>

* Vegfund Incorporate is een fonds dat internationaal gelden ter beschikking stelt voor projecten die plantaardig eten promoten. De toekenning aan ProVeg Nederland is bestemd voor online promotie van de Veggie Challenge campagne.

LASTEN

De toelichting op de lasten begint op pagina 11 met de verdeling van lasten naar bestemming.

8. Toelichting lastenverdeling 2019 - specificatie en verdeling kosten naar bestemming

Lasten	Besteed aan doelstellingen						Totaal realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	Verandering voedsel - productie en omgeving	Beleidsverandering	Publieke gedragsverandering	Fondsenwerving	Beheer en administratie				
	€	€	€	€	€	€	€	€	
Campagnekosten	4.820	4	196.967	1.145	4.795	207.731	212.390	5.315	
Kosten Europese projecten	843	294	893	484	689	3.203	31.749	0	
Kosten projecten en evenementen	0	0	1.952	860	2.310	5.122	22.965	2.744	
Subtotaal	5.663	298	199.812	2.489	7.794	216.056	267.104	8.059	
Stafkosten	44.840	14.047	48.711	23.131	25.173	155.902	193.800	100.616	
Algemene organisatiekosten	15.791	4.947	16.207	8.146	8.865	53.956	30.807	18.872	
Vrijwilligerskosten	1.852	580	1.900	955	1.040	6.327	8.050	0	
Organisatie ontwikkeling	610	191	627	315	343	2.086	5.525	765	
Donateurswerving	150	0	0	3.495	0	3.645	10.500	2.420	
Totaal	68.906	20.063	267.257	38.531	43.215	437.972	515.786	130.732	

Vervolg toelichting lasten

	<u>Realisatie 2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>Realisatie 2018</u>
	€	€	€
<u>Campagnekosten</u>			
Reclame en advertentiekosten	203.070		605
Drukwerk promotie	1.828		2.002
Representatie en verteer	1.740		1.444
Website en hosting	679		1.224
Relatiegeschenken	<u>414</u>		<u>40</u>
Totaal campagnekosten	<u><u>207.731</u></u>	<u><u>212.390</u></u>	<u><u>5.315</u></u>
<u>Kosten Europese projecten</u>	<u><u>3.203</u></u>	<u><u>31.749</u></u>	<u><u>0</u></u>

Het grote verschil tussen de realisatie en begroting van de kosten van de Europese projecten wordt veroorzaakt door een boekhoudkundige wijziging. De lasten zijn voor het grootste gedeelte ten laste van de diverse campagnes gebracht.

Kosten projecten en evenementen

Beurskosten	2.143		1.984
Verblijfkosten	2.079		113
Deelnemerskosten	150		0
Huurkosten	<u>750</u>		<u>647</u>
Totaal projecten en evenementen	<u><u>5.122</u></u>	<u><u>22.965</u></u>	<u><u>2.744</u></u>

In 2019 heeft ProVeg Nederland minder aan evenementen deelgenomen dan gepland omdat er in 2019 minder geschikte evenementen in Nederland hebben plaatsgevonden.

	<u>Realisatie 2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>Realisatie 2018</u>
	€	€	€
<u>Donateurswerving</u>			
Welkomstgeschenken	<u>3.645</u>		<u>2.420</u>
Totaal donateurswerving	<u><u>3.645</u></u>	<u><u>10.500</u></u>	<u><u>2.420</u></u>

Omdat ProVeg Nederland minder aan evenementen heeft deelgenomen dan gepland, zijn er ook minder welkomstgeschenken uitgegeven dan was begroot.

Stafkosten

Diensten derden	142.742		95.996
Reiskosten	9.067		2.807
Kantinekosten	<u>4.093</u>		<u>1.813</u>
Totaal stafkosten	<u><u>155.902</u></u>	<u><u>193.800</u></u>	<u><u>100.616</u></u>

Algemene organisatiekosten

Auto- en transportkosten	118		221
Huisvestingskosten	1.407		5.003
Kantoor- en algemene kosten	51.048		12.265
Afschrijvingskosten	<u>1.383</u>		<u>1.383</u>
Totaal algemene organisatiekosten	<u><u>53.956</u></u>	<u><u>30.807</u></u>	<u><u>18.872</u></u>

	<u>Realisatie 2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>Realisatie 2018</u>
	€	€	€
- Kantoor- en algemene kosten			
Kantoorbenodigdheden	3.260		793
Computerkosten	356		314
Telefoonkosten	157		0
Verzendkosten	2.138		875
Verzekeringen	615		962
Administratiekosten	1.980		2.480
Vakliteratuur	1.186		350
Contributies en abonnementen	1.249		0
BTW *	28.639		0
Oninbare donateurs	11.211		6.242
Overige algemene kosten	<u>257</u>		<u>249</u>
Totaal kantoor- en algemene kosten	<u><u>51.048</u></u>		<u><u>12.265</u></u>

* ProVeg Nederland is gedeeltelijk btw-plichtig. Dit bedrag betreft het btw-gedeelte wat niet teruggevorderd mag worden.

- Afschrijvingskosten

Immateriële vaste activa	320		320
Materiële vaste activa	<u>1.063</u>		<u>1.063</u>
Totaal afschrijvingskosten	<u><u>1.383</u></u>		<u><u>1.383</u></u>

Vrijwilligerskosten

Vrijwilligersvergoedingen	<u><u>6.327</u></u>	<u><u>8.050</u></u>	<u><u>0</u></u>
---------------------------	---------------------	---------------------	-----------------

Organisatie ontwikkeling

Studiekosten	2.000		765
Overige kosten organisatie ontwikkeling	<u>86</u>		<u>0</u>
Totaal organisatie ontwikkeling	<u><u>2.086</u></u>	<u><u>5.525</u></u>	<u><u>765</u></u>

9. Financiële baten en lasten

Bankkosten	37	<u><u>2.765</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>1.492</u></u>
------------	----	---------------------	-----------------	---------------------

G. Kengetallen

	<u>Realisatie 2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>Realisatie 2018</u>
1. Lastenverdeling:			
- Besteed aan doelstellingen	81,3%	81,5%	72,9%
- Fondsenwerving	8,8%	9,9%	11,7%
- Beheer en administratie	<u>9,9%</u>	<u>8,6%</u>	<u>15,4%</u>
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
2. Totaal fondsenwerving in % van de som van de geworven baten	7,9%	10,2%	6,7%

6. BEGROTING 2020

Begroting ProVeg Nederland 2020

Baten

Baten van particulieren	€ 369.000
Baten van andere organisaties zonder winststreven	€ 269.600
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	€ 100.000
Baten als tegenprestatie levering product/diensten	€ 51.552
Baten van subsidies van overheden	€ 43.149
Baten van bedrijven	€ 1.000
	€ 834.301

Lasten

Personeelskosten	€ 420.859
Kosten projecten en campagnes	€ 272.150
Algemene kosten	€ 47.730
Wervingskosten	€ 28.650
Huisvestingskosten	€ 24.530
Kosten beheer en administratie	€ 13.100
Communicatie en voorlichting	€ 11.200
Afschrijvingen	€ 1.667
	€ 819.885
Verwacht resultaat	€ 14.416